DAVID ALBAHARI

Utószó

(Tollbamondott regény)

Marina, köszönöm…

A király a keddre virradó éjjel hunyt el. A székesegyház toronyórája 0 óra 43 percet mutatott. Ugyanabban az időben, pontosan ugyanabban az órában az ifjúsági hostel egyik szerényen berendezett szobácskájában a szomáliai Szulejmán és szerelme, Hanni Gretl éppen befejezték több órás erotikus maratonjukat, és behűtött, olcsó pezsgővel koccintottak, abban a mélységes meggyőződésben, hogy az összes templomi harang váratlanul ébredő zúgása éppen az ő tettüket hirdeti. Diadalittasan léptek az áttetsző függönnyel takart ablakhoz, és eszeveszett ugrándozás közben a neveiket kezdték kiáltozni, noha kissé meglepte őket a tény, hogy rajtuk kívül senki sem az ő neveiket kiáltozza, hanem valami egészen közönséges, szinte faragatlannak ható neveket egy olyannyira magasztos cselekedet közepette, mint amilyen egy szomáliai férfi és egy sváb nő erotikus egyesülése. Ám ha csak egy kicsit jobban ismerték volna vendéglátóik szertartásait és történelmét, tudhatták volna, hogy éppen egy kis király és az ő még kisebb királysága végtisztességének voltak a résztvevői. Megtudhatták volna ennek a királynak a nevét is, ami ugyan számukra semmi különöset nem jelentett volna, mivel erről a szerencsétlen kis uralkodóról még a helyi lapok is ritkán tudósítottak, azokban az újságokban és televíziós műsorokban pedig, amelyek az hazáján kívül élő érdeklődőkhöz érkeztek, ezekből a hírekből még kevesebb jutott. Mindenesetre, annak ellenére, hogy a székesegyház körüli sétálóutcákban továbbra is jól kivehetőek voltak a sírással vegyes kiáltozások, alig volt hihető, hogy ezek közül bármi is kimondottan az elhunyt királynak szólt volna. Ám mint azt a régi nagy gondolkodók szépen megfogalmaz-

ták: *sic transit gloria mundi*. Igaz ugyan, hogy a király nem értett egyet ezzel a szólással, vagyis – jobban mondva – nagyobbrészt nem értett vele egyet, leginkább azért, mert öreg udvari tanítója mindig ezzel a szólással köszöntötte őt, majd áttért a közismert *periculum in mora*ra, hogy végül mindent a *homo homini lupus*szal pecsételjen meg. A királyt különösen ez utóbbi szólás idegesítette, mivel ifjú királyfiként, aki Mark Twain *Koldus és királyfi* című könyvének fordításán nőtt fel, még valóban meg volt róla győződve, hogy ezen a földön kizárólag jó emberek élnek. Ó, királyom, királyom, milyen naiv is voltál. Ahelyett, hogy kisszámú, mégis értelmes alattvalóid fölött uralkodtál volna, te holmi szép regények fölött időztél, s valószínűleg több ízben is ellátogattál titokban a közeli mozikba és színházakba, ahol egyetemista színjátszó csoportok amatőr előadásain vettél részt, mi több, még holmi állítólagosan erotikus filmvetítéseken is, amelyeken – mint később az ilyen fajta felügyelettel megbízottak hangoztatták – átadtad magad az élvezet csoportos megnyilvánulásainak. Milyen élvezetekről van szó? Erről biztonsággal senki nem tudott nyilatkozni. Minél kisebb egy ország, mondhatni, annál nagyobb alattvalói iránta érzett ellenszenve, még egy olyan ország esetében is, amelyről éppen beszélünk. Az ilyen ügyek ismerői majd felhívják a figyelmünket az effajta állítások és a mi szerencsétlen valóságunkban létező, valóban kis országok közötti diszharmóniára. Elég, ha csak Monacóra, Lichtensteinra, vagy Andorrára gondolunk: mondhatni, minél nagyobb az ország, annál nagyobb erőfeszítéseket tesznek az uralkodói, hogy hatalmi rendszerüket megvalósítsák. Ám annak az országnak a királyát, amelyről most beszélünk, nem kell megvádolni semmiféle politikai, avagy uralkodói hibával, mert ilyen hibák vagy nem fordultak elő, vagy biztonsággal a parlamentáris demokrácia valamely másik résztvevőjének voltak tulajdoníthatók, amelynek élén Monica von Schedou állt, férjével, Maxim von Schedouval. „Mi, voltaképpen én és a férjem, következetesen kísérjük a demokrácia világának és intézményeinek valamennyi fejlődési vonalát. Egészen biztosak vagyunk benne, hogy e pillanatban azon az úton haladunk, amely állandó sebességgel hagyja maga mögött az összes lehetséges következetlenséget, különösen azokat, amelyek egy szélesebb értékrendszerhez kötődnek. Minder-

ről részletesebben Maxim beszél majd." Szulejmán már rég felhagyott azzal, hogy a rádión hallgassa azt, amiről Monica von Schedou olyan tapintatosan tudott hajnalig csevegni. Nője, Hanni Gretl megkísérelte lerázni az izzadságcseppeket a rasztahajáról. Amióta tíz évvel ezelőtt a királyságba érkezett, Szulejmán képesnek és hajlandónak mutatkozott rá, hogy egzisztenciáját mindenestül kígyóformájú szerszámának a szolgálatába állítsa, amely iránt a női és a férfi lakosság egyforma érdeklődést mutatott, nem is kísérelve meg eltitkolni hajlandóságát, hogy mindkét nemet egyszerre, vagy külön-külön kielégítse. „Mindenfélét összebeszéltem akkor, főleg annak a felügyelőnek, akinek olyan elragadó szeplőcskék virítanak az orcáján. Szeretem a szeplőcskéket, persze csak ha a megfelelő helyeken találhatóak." Intett Hanni Gretlnek, és bevonult a fürdőszobába, hogy lezuhanyozzon. Az évi szabadságok idénye még nem kezdődött meg, úgyhogy épp elég ideje volt arra, hogy alaposan felkészüljön az esti kimenőre. Ez alatt Hanni Gretl összeszedte ruhatáruk szétdobált darabjait, betette őket a tolóajtós szekrénybe, és bekapcsolta a tévékészüléket. A tévén semmi újdonság, csak reklámok és dilemmák, gondolta, és eszébe villant, hogy ezeket a szavakat már máshol is hallotta, biztos nem ebben a hotelroncsban, amelyben csak a Szulejmánhoz és őhozzá, Hannihoz hasonlatos idióták tartózkodnak! Mennyivel jobban szórakozott a múlt nyáron a horvát Kornatin. „Kevés olyan hely van, mint az" – mondta a tükörképének, majd kétszer-háromszor megismételte, minden alkalommal egyre hangosabban, míg végül a fürdőszobából fel nem hangzott Szulejmán hangja: „Jól van, jól van na, megértettem: túl soká szöszmötölök már a fürdőszobában." „Azt ígérted, hogy ilyesmi nem fordul elő többé!" „Te meg azt ígérted nekem, hogy nem piszkálsz többé a börtöntörténeteimről szóló mesékkel!" „Börtön? Mikor voltál te egyáltalán börtönben?" „Ez egy hosszú történet, és nem olyanoknak való, mint te." „Ugyan mi a csuda hiányzik belőlem? Talán túlságosan rendes a székletem a kényes ízlésednek?" „Majd mindjárt megmutatom én neked, mi az igazi ízlés!" Szulejmán ordítva jelent meg a zuhanyzó ajtajában, de nem hajthatta végre borzalmas lerohanását, mert meggátolta ebben a szomszédos szobából felhangzó rikoltás: „Ha én most odamegyek hozzátok, lenyúzom annak a fekete majomnak a bőrét!" „Fekete" – mondta

Szulejmán. „Honnan tudja, hogy fekete vagyok?" Hanni Gretl szóra nyitotta a száját, de fogalma sem volt, mit mondjon, hát úgy maradt, meredten állva, tátott szájjal, pislogni sem mert. Ha figyelte volna valaki, azt hihette volna, hogy valami hosszú és kemény tirádába fog mindjárt, de csak egy vékonyka káromkodást volt képes kipréselni magából: „Az Isten bassza meg, fogalmam sincs!" „Ne káromold az Istent, kicsim, az bűn." Szulejmán sétálni kezdett a szobában, nedves nyomokat hagyva maga után, amelyekért előző reggel torkaszakadtából ordítva hordta le őket a szobalányuk. „Mi baja?" – kérdezte akkor Szulejmán. „Úgy ordibál, mintha ez az ő apai öröksége volna." Hanni Gretlt nem érdekelte a beszélgetés folytatása. Udvariasan bocsánatot kért a szobalánytól, majd amikor kiment, elküldte szépen az anyja picsájába. Ez természetesen az apai örökségre vonatkozott, amelyről mindketten hosszú és szomorú történetet tudtak volna mesélni. Például azt, hogy Szulejmánnak a fivéreivel az apai örökség elosztásáról folytatott, kudarcba fulladt megbeszélése után el kellett hagynia a szülőházáját. Hanni Gretlnek pedig sosem sikerült megtudnia, mi történt a családi örökséggel, amit az apja hol elvesztett, hol ismét visszakapott Németország keleti részeinek nyugativá válásakor, és fordítva. Ezzel szemben a királynak nem voltak ilyen témái és dilemmái. Az atyai örökségekről szóló történeteknek jelentős szerepük volt a királyok, királynők és leszármazottaik életciklusainak leírásaiban, de ez az uralkodó teljesen magányos volt. Még azt sem tudta, hogyan szerezte meg a királyi címet, ha egyáltalán megszerezte. Amióta csak az eszét tudta, az emberek olyan szavakkal szólították meg, amelyek tartalmazták valamelyik uralkodói titulust. A király csak egy testes nőre, a dajkájára emlékezett vissza, aki három nyelven szólt hozzá: franciául, németül és angolul. E három nyelv mindegyike végtelenül szép, lángoló képeket hozott létre az emberi tudatban; ugyanaz a tárgy, kérdés, ügy németül kimondva kihunyt tűzhelyek képét idézte fel, míg az angol nyelvben a legváltozatosabb színű, rendezett sorozatok létrejöttét eredményezte. Néhány év elteltével a király középiskolás lett. Az iskolába egyedül járt. A már említett dajka órákat adott neki különböző nyelveken, bevezette őt a kémia és a fizika vonzó világába, emellett pedig néha rábírta, hogy önállóan készüljön fel a vizsgára biológiából, ami a király legszeretettebb

tantárgya volt. S itt jutunk el ahhoz a paradoxonhoz, amely hosszan tartó színekkel ábrázolta a király önmagával vívott küzdelmeit: bármennyire is szeretsz valamit, mindig létezni fog más, amit majd jobban szeretsz. Ágya alatt egyre kisebbre apadt azon tankönyvek és életrajzok halmaza, amelyek a biológia különböző kérdésköreinek lettek szentelve, miközben hozzájuk viszonyítva gyors ütemben gyarapodott az a könyvgyűjtemény, amelyben a központi helyet ez a szó foglalta el: „szerelem." Hogy hányféle könyv volt itt egy rakáson, hát az hihetetlen! A ponyvaregényektől, amelyeknek érzéki borítóján az izmos hátak és a varázslatos keblek domináltak, a komoly tanulmányokig, amelyek a szerelemnek az életünkben játszott szerepével foglalkoztak, s amelyekben összetett és szerteágazó filozófiai rendszerekben kutatták a szerelmet olyan filozófusok, mint például Schopenhauer, Kierkegaard, Platón és Freud. Néhány hónappal később a nyilvánosság tudomására jutott a király filozófus-választása, mégpedig annak a ténynek köszönhetően, hogy a szobalánya végre elég mélyen nyomta be a partvist az ágya alá. Ebből valóságos skandallum lett, olyan kommentárok követték, mint például: „És mi lett volna, ha az ágy alatt rakétaelhárító rendszerek adatai lettek volna?", vagy: „Kinek kell egy ilyen király?", noha a király egyáltalán nem volt senki uralkodója, királysága pedig mind jobban zsugorodott az említett botrány idején is, de ilyen a valóság, teljesen magadra vagy hagyatva – amiről Dž. M. népi költő néhány szerelmes versében sokkal meggyőzőbben írt, mint a király összes filozófusa valamennyi könyvében. Ez most úgy hangzik, mint holmi naiv mese, ám abban az időben, amikor a király talpa alatt állandóan inogott a talaj, a következmények sokkalta veszélyesebbek voltak, legfőképpen az a tény, hogy a királysága úgy zsugorodott egyre kisebbre, mint egy macska-egér játékban, gyakorlatilag csak egy zürichi hotel egyik emelete maradt meg neki, ahol aztán attól a perctől fogva magányosan számlálhatta a napjait. A király tehát szívinfarktusban hunyt el. Ez azt jelenti, hogy reggelente fulladva ébredt, és a szorítás lassan, de biztosan az egész mellkasára kiterjedt, néha pedig azzal fenyegetett, hogy megtölti az egész nyelőcsövét, és kiömlik a jó öreg külvilágba. Olykor viszont ez az érzés egy csepp keserűséggé változott, egyetlen cseppé, amelyben a legnagyobb sűrűségben koncentrálódott minden

harci gáz, és amely szakadatlanul azzal fenyegetett, hogy leszakad a tüdő felső szegélyéről, és fájdalmas lyukat fúr, utat nyitva a méregnek a király hasüregének teljes kozmoszába. Ám azt is mondhatnák, hogy ez csak a történet kezdete, a meghasadt szív betegségének esetében ugyanis nélkülözhetetlen, hogy a keserűség és a szív, ha lehet így mondani, együttesen hagyják el a beteg személyt, és közösen lépjenek ki a nagyvilágba. Eh, nagyvilág! A király már réges-régen feljegyezte füzeteinek egyikébe: „Ahelyett, hogy minden percben világosabb lenne, a nagyvilág minden pillanatban egyre sötétebbé válik, úgyhogy mindennek a végén, vagyis saját életútjának a végén az ember nem a világosságba lép ki, hanem a sötétségbe." Minderről Szulejmán és Hanni semmit sem tudtak. Számukra a világosság világosság volt, a sötétség pedig sötétség. „S ezt senki sem változtathatta volna meg", mondta Hanni. „Egyedüli kivétel", fenyegette meg Szulejmán viccesen karcsú mutatóujjával, majd mutatóujját az ég felé emelve, „az ott fenn." Megsejtve, hogy ennek a párbeszédnek a folytatása a vallási hovatartozás értelméről és jelentőségéről szóló értelmetlen eszmecserébe torkollana, Hanni kvázi sajnálkozó pillantást vetett rá, de minden eshetőségre számítva felgyorsította a lépteit, mert Szulejmánnak szokása volt váratlanul folytatni a prédikációt, nem törődve vele, hallgatja-e még valaki. „Ne engem okolj mindezért", fordult hozzá Szulejmán, „a ti Uratok a világegyetem megalkotásakor végzett munkája kezdetén maga is sokáig habozott, világosság legyen-e, vagy sötétség, de aztán belátta, hogy a világosság sokkal jobb, mivel könnyebben kinézhette magának a helyet, hol dugja a lábát az asztal alá, nem úgy, mint abban az átkozott sötétségben, amelyben minduntalan beleverte nagylábujját a konyhaszék éles peremébe." Hanni hallgatott. Ennyi ugrálás után jólesett volna egy croissant, sonkával vagy anélkül. Amikor Szulejmán meghallotta, miről ábrándozik, mindjárt kifejtette, hogy egy elnyűtt kerti bútor a legtöbb, amit Hanni derék Istene ajándékul megérdemelne az édenkertben. Hanni csak prüszkölt egyet, legyintett, és megindult a szoba bejárati ajtaja felé. Ennyi ugrálás után nem csak egy croissant esett volna jól neki, hanem egy sós rudacska is, ami ugyancsak meglepte, mivel eddig Párizsban vagy Zürichben soha eszébe sem jutott a sós rudacska. S ekkor megállapította, hogy mu-

száj lesz majd még valamire gondolnia: az eszeveszett ugrándozástól ugyanis rosszullét kezdte kerülgetni, s már nem is volt képes másra összpontosítani; lelki szemei előtt egyre csak a hálószobájuk képét látta, benne a tiszta, levendulaillatot árasztó ágyneművel. Később arra gondolt, hogy neki már az is egy kis könnyebbséget jelentene, ha az a népség ott, a hotel előtt abbahagyná az üvöltözést; mintha a nemzeti válogatottjuk éppen most győzte volna le Anglia vagy Franciaország válogatottját a futball-világbajnokság selejtező mérkőzéseinek fináléjában. Erre a gondolatra legszívesebben azonnal az ugrándozás ritmusának a felerősítésével válaszolt volna, ám tekintettel arra, hogy ez az elképzelés azzal a látvánnyal végződött, hogy Szulejmán az ő még meleg hányadékát törölgeti a piszkos ágyneműről, ez meggátolta abban, hogy belelovalja magát a dologba. Ez idő alatt az ugrándozó tömeg nem hagyta abba az ugrálást, mintha ezentúl megállás nélkül, az örökkévalóságig óriás trambulinokon élné majd az életét, amelyeken majd hol felfuvalkodott békának, hol meg szárítókötélre lógatott hosszú szárú gatyának érezné magát. A tömeg ordított: „*Le roi est mort cette nuit!*" Arra gondolt, mennyivel könnyebb lenne neki, ha legalább nagyjából tudná, hogy ez a fékevesztett tömeg ugyan mit akar a tudomására hozni, mert ha így folytatják, még majd azt fogja hinni, hogy egy kitörni készülő forradalomnak a tanúja. „Ugyan, istenemre", fordult Szulejmánhoz, „ezek a jóemberek itt miért sivalkodnak ennyire? Csak nem vette kezdetét egy új világháború?" Szulejmán úgy bámult rá, mintha először látná. „Valóban nem tudod, mit ordítanak?" Hanni megrázta a fejét. „Annyit értek, hogy a királyról van szó, de nem világos előttem, hogy pontosan mit! A trombiták is zavarnak, amelyeket az a rakás idióta fúj a székesegyház előtt. Recsegnek, mint holmi gyülevész amatőrök!" Szulejmán elnevette magát és azt mondta: „Te ostoba! Azért rikoltoznak, mert meghalt a király!" Hanni megremegett. „Meghalt a király?! Hogy történhetett?" „Mit akarsz mondani: tán bizony tőled kellett volna engedélyt kérnie?" „Miért ne? Amennyire tudom, én vagyok az egyetlen, aki szerette őt." Levette dzsekijét a fogasról és belekukucskált, mintha a papírfecnit keresné, amelyen a jövőjét jósolják meg. Elhagyta a hotelt, átment a téren, és a lárma kellős közepén találta magát. Egy magas fiatalember haladt el a háta mögött, megszorította a

vállát, majd vidám felkiáltások közepette forgatni kezdte maga körül. „Dragan, kérlek, hagyd abba, mindjárt elájulok." Azt is meg akarta még neki mondani, hogy valami illedelmesebb módon kellene elbúcsúznia a királyától, de akkor néhány szomáliai legényt pillantott meg, akik utat törtek feléjük, illetve Szulejmán felé, aki éppen akkor jelent meg a hotel bejáratában. Hanni sosem volt benne biztos, Szulejmán milyen érzésekkel viseltetik iránta, de azt tudta, hogy sokáig képes menekülni, mielőtt megállna. Aznap délután Szulejmán egy doboz mennyei belga csokoládébonbont vásárolt, amelyekről tudta, hogy Hanni imádja őket, Szulejmánnak viszont mély meggyőződése volt, hogy a csokoládébonbonokban, a csuklyás dzsekikben és a vastag reklámtrikókban rálelhet jelentős számú gyilkos fegyverre, műanyag robbanószerre és ki tudja, még mire, ami egy fiatal bombavető ügyes kezében komolyan megrengethetné a világot. Ó, milyen nagyok, gyengédek és jóhiszeműek voltak ezek az Afrika frankofón részéből származó feketék. Egyáltalán nem törekedtek arra, hogy bizonygassák, ők a magasabb erőhatalom, mivel valóban azok is voltak. Szulejmánnak eszébe juthatott volna számtalan ok, amiért alaposan el szerették volna őt döngetni, ugyanakkor jelentős számú okot felsorolhatott volna arra vonatkozóan is, ő miért nem hajlandó elfogadni azt, ahogyan azok az ő okait értelmezik. Tény, hogy sok jóhiszemű, frankofón törzsekből származó afrikai akadt, de minderről egy másik, kevésbé lármás helyen kell majd gondolkodnia, és fog is, ott, ahol kevésbé hajlamosak az egykori francia gyarmatok polgárainak sorsa iránt érdeklődni. Jobbra pillantott, balra pillantott, mindenütt egyre kevesebb alkalmas helyet talált a menekülésre, ezenkívül pedig különösen idegesítette Hanni és Dragan, akik, mint sejtette, képesek pillanatokon belül folytatni hibbant, bolondos táncukat. Lehetséges, gondolta Szulejmán, hogy egy olyasvalaki, mint Dragan, akinek a neve, akárhogyan is ejtették, mindig úgy hangzott, mint angolul a *sárkány* kifejezés, a vele hasonló vagy ellentétes meggyőződést képviselő emberekkel való összetűzése pillanataiban még erősebb magabiztosságot érez. Ám ő nem volt Dragan, ezért gyorsan kellett reagálnia. Lekevert egy hatalmas pofont Hanninak, hogy véget vessen erotikus suttogásának, majd sietve igyekezett őt megakadályozni abban, hogy a szemébe mélyessze a körmeit, ezzel

egyidejűleg pedig megpróbált kivédeni mindennemű ütést, ami Hanni barátjának sárkánymancsa felől érhette volna. Dragan veszélyes volt, és Szulejmán tudta, hogy nem játszadozhat vele. Hogy jobban áttekintse a helyzetüket, ugrálni kezdett, és megértette, hogy nincs sok választása. Persze megvárhatta volna, hogy a dolgok felvegyék korábbi állapotukat, ám Szulejmán valahogy azt érezte, hogy nincs ideje a kezdésre, csak a folytatásra. Ezért ekkor megállt. Üldözői már egészen közel értek. Ha így folytatják, a csürhe, amely *önmagát* gerjesztette, *őket* kiáltja majd ki a mi szelíd királyunk haláláért felelős legfőbb vétkesnek. Eh, a mi jó, öreg, szelíd királyunk! Valaki azt is gondolhatta volna, hogy már senki sem érdeklődik iránta, hogy eljátszott minden szerepet, amelyet az élet kiosztott a számára, mi viszont, ha ugyan valaki megkérdezte volna tőlünk, rögtön hangsúlyoztuk volna, hogy a király voltaképpen egy új életbe lépett, tudatosan választva a számára felkínáltakból, úgy, ahogyan a mesehősök cselekszenek, főleg a hercegnő, aki képtelen volt elaludni a tizenkét, frissen leszedett borsószem fölé tornyozott dunyhán. A király valami mást tett: őt is próbatétel elé állították a többi mesehőshöz hasonlóan – Hamupipőke üvegcipellője; a mérgezett almafalat Hófehérke torkában; az orsó, amely éles tőrszúrásként fúródik Csipkerózsika ujjacskáiba – míg végezetül le nem győzte őt ez a pólusváltó, egyarcú világ, amely régmúlt idők édeskés ízét kölcsönözte mindennek, és kiváltotta a tükör keretein belüli alakok mozgása ritmusának gyorsulását, míg végül klasszikus rock and roll nem lett belőle. Annyi ember halt meg a hiábavaló keresésben, amelynek segítségével le kellett volna játszódnia a nemek ismert szubsztanciaváltásának, amelynek során, tegyük hozzá mintegy mellékesen, a férfinem képviselői mindig átmentek az ellentétes nembe, illetve a női nembe, de fordítva semmiképp, mi legalábbis nem. Mi tehát, újfent hangsúlyozzuk, minden szerepet szétosztottunk sokkal előbb, mint a szóban forgó szerepeknek a tolmácsolói egyáltalán felfogták volna, hogy ezek a szerepek léteznek. Később – eh, később – később sok minden úgy játszódott le, ahogyan azt senki sem akarta. „Gyere velem", mondta ő. „Az eső már elállt, de én minden eshetőségre magammal hoztam az esernyőmet." Számomra azok a nők a leggyanúsabbak, akik azt hiszik, hogy mindent előre lehet látni. Itt vagyok például én. Engem mindig

valami gyanús helyekre vezetnek, abban a hitben, hogy ezek a helyek valóban ránk és a mi győzelmeinkre áhítoznak. Végső ideje, hogy kimondjuk, ebből semmi sem igaz, alig várjuk, hogy a mondat gyorsasága meghatározott ritmust érjen el, s végül teli torokból énekeljünk. De hagyjuk a teli torkot, ez most a teljes tüdővel kifejezett csöndnek az ideje. Az üldözők mindjárt ideérnek, s ez a tény tény marad, tekintet nélkül arra, hogy ki a közlő fél, mondta ő, a férfi, mondta ő, a nő, mondtam én, mondtuk valamennyien. Most könnyebb lélegezni, mivel a műsorvezető szólóhangja helyett a mamutkórus összehangolt hangjai hallatszanak. *Férfi* mamutkórus, naná. A *női* mamutkórus szülési szabadságon van, az ő trombitáik hangját, a női Jerikónak ezt a hangját csak a kiválasztottak hallhatják, méghozzá nem is valamennyi kiválasztott, hanem csak nagyjából minden tizenkettedik férfi, illetve minden tizenkettedik nő, habár tizenkettedik férfit mondani sem jelentene hibát, tekintve, hogy a kórusokból mindig hiányoznak a falzettek. Nincs annál szebb, mint a tenorokra pillantani, akik törik magukat, hogy utánozzák a női hangokat, a szopránt és az altot. Nos, így volt ez abban az időben, amikor a nők számára elérhetetlenek voltak a tisztán férfidolgok. Ez kicsit nevetséges, de voltaképpen szomorkásan nevetséges, mivel a kóruséneklés további fejlődése az úgynevezett kasztráltak felhasználásához vezetett, s ha engem kérdeznek, mindig szívesebben szavazok arra, hogy falzett legyek, mintsem, hogy kasztrált. Azt akarom mondani, hogy így valahogy hangozhattam önmagamnak, mialatt fejemet a vállaim közé húzva nyüszítettem és könyörögtem a lassú és istentelenül közönyös csürhének, hogy hagyjon nekem egy átjárót, nem kell valami különösen szélesnek lennie, csak akkorkának, hogy eltávolodjak üldözőim forró leheletének közeléből, amely végigcsorgott a hátamon, majd a gerincemen, majd mind lejjebb folyt, egészen a combomig, majd még lejjebb, egészen a meztelen talpamig a csillámló *Adidas* tornacipőben. Vannak, akik szeretnek piros tornacipőt viselni. Én nem, mivel a vérre emlékeztet, a vörös tornacipőkön csordogáló vér pedig az Afrika és Ázsia egyes részeiben az utóbbi évtizedekben fellobbanó forradalmakra, amelyek megváltoztatták a társadalmi rendszert, és olyasmivé fejlődtek, amit egyetlen falusi kuruzsló sem volt képes még a legkisebb bizonyossággal sem a jövőjük-

ként bemutatni. Formálisan szabadokká váltak, ám voltaképpen még elnyomottabb foglyai lettek az új rezsimeknek, gyakran arra tenyésztették őket, hogy a császári állatok vagy maguk a császárok élelmezésének kiváló adalékai legyenek. S most, tekintve, hogy üldözőm forró lehelete mind forróbbá vált, végső ideje, hogy néhány mondatban megírjam, ki volt ez a jugoszláv sárkány. Afrika az új, forradalmi rendbe való belépésének időszakában a különlegesen kiképzett oktatók egész raját örökölte meg, akiket olyan titkos küldetések elvégzésével bíztak meg, amelyek túl durvának bizonyultak az új nemesség sima bőrének. Ezek csodálatos módon mindent tudtak a különböző törzsekről, mind azokról, amelyek szimpatizáltak az új hatalommal, mind pedig azokról, amelyek nem titkoltan készen álltak valamilyen módon bekapcsolódni a hatalom elleni új koalícióba. Ezeknek, bevallom, mindig kockára volt téve az élete, de máshogyan akkor nem lehetett élni a régi Afrika úgynevezett új(ra)ébredésekor. S ami a legfontosabb, ők mindig pontosan tudták, kivel kell kapcsolatban lenniük, hogy idejekorán elkerüljék bármelyik ország különleges egységeinek támadását, attól függetlenül, hogy egy tonna kokainról vagy atombombarészekről van-e szó, sőt még akkor is, amikor, mint az én esetemben, egyáltalán nem tudták, miről van szó. Ám ha egyszer elkezdesz menekülni ettől a jugó sárkánytól, akkor az a legjobb, ha eszedbe sem jut a megállás. Messze mögöttem sikolyok hallatszottak, amelyek valószínűleg Hanni Gretl torkából származtak. Első gondolatom az volt, hogy megállok és megmondom a sárkánynak, hogy Hanni valóban semmit sem tud, de ahhoz, hogy ezt megtegyem, először azt kellett volna tudnom, hogy mi a terve velem arra az esetre, ha végül megállnék. S ekkor megálltam. Ezzel a lépésemmel annyira megleptem Dragant, hogy rohantában egyszerűen a földre döntött. „Ember, mikor kezdtél edzeni?" Nem akartam elhinni! A Bűn Fejedelme, akitől az egész egyesült Európa rettegett, gyengéd hangon szól hozzám, és békejobbot nyújt, még mielőtt előterjesztené a hozzám intézendő mondanivalóját. Ehhez megfelelő helyre volt szükségünk, nem a székesegyház előtti gyászoló tömegre. Egy újabb lokál mellett döntöttem, amely ideális lehet az olyan találkákhoz, amilyen a miénk volt, főként azért, mert ennek a klubnak az egész konstrukciója remegett a diszkózene hangjától és ritmusától,

amelyre fiatal vagy legalábbis fiatalnak látszó lányok végeztek nyaktörő mutatványokat a fényesre csiszolt oszlopokkal egybefonódva. Itt aztán a mi sárkánynak nevezett Dragan barátunk elmesélte a több kötetet kitevő, ám, mint hangsúlyozta, drasztikusan tömörített információt, a király életének nevezett valamiről szóló valódi igazságot. Ha csak egy kicsit több ideje lenne, mondta a sárkány, olyan mesét mesélne nekünk részletekbe menően, amelytől a fülünk is leszakadna. „Ám ilyesmire közülünk senkinek nem jutna elég ideje", mondta.

JÓDAL Kálmán fordítása